

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžk/29/2017
Identifikačné číslo spisu: 8016200507
Dátum vydania rozhodnutia: 25.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8016200507.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: L. C., narodený X. H. XXXX., bytom v T. č. XX/X, právne zast.: JUDr. Tiborom Bašistom, advokátom so sídlom v Poprade, Štefánikova č. 8, proti žalovanému: Poľovnícke združenie Poľana, so sídlom v Nižných Ružbachoch č. 135, IČO: 42 235 766, o preskúmanie zákonnosti uznesenia členskej schôdze z 20. marca 2015 v spojení s oznámením zo 6. mája 2015, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 21. marca 2017, č. k. 1S/27/2016-79, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove z 21. marca 2017, č. k. 1S/27/2016-79, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 21. marca 2017, č. k. 1S/27/2016-79, prvou výrokovou vetou postupom podľa <. 99 písm. b/ zákona č. 162/2015 Z. z. <. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) zastavil konanie. Súčasne druhou výrokovou vetou rozhodol o postúpení veci vecne a mieste príslušnému Okresnému súdu Stará Ľubovňa.

2. V odôvodnení uznesenia krajský súd s poukazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. marca 2016, sp. zn. PL. ÚS 19/2014-83 (a konkrétne na body 121 - 125 nálezu) uviedol, že poľovnícke združenia zriaďované podľa § 32 zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 274/2009 Z. z.“), sú združeniami bez kompetencií daných zákonom, ktoré nerozhodujú o právach a povinnostiach svojich členov v oblasti verejnej správy. Spory poľovníckej organizácie s členmi poľovníckej organizácie majú súkromno-právny charakter, a preto nie je daná vecná príslušnosť správneho súdu.

3. Vzhľadom na vyššie uvedené, krajský súd pristúpil k zastaveniu konania a súčasne k postúpeniu veci Okresnému súdu Stará Ľubovňa ako súdu vecne a miestne príslušnému podľa § 12, § 13, § 15 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v spojení s § 25 SSP.

4. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 170 písm. b/ SSP, podľa ktorého žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, ak konanie bolo zastavené.

II.

5. Žalobca proti uzneseniu krajského súdu podal kasačnú sťažnosť.

6. Namietal, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP), žalobcovi bola týmto postupom odňatá možnosť konať pred súdom, krajský súd rozhodol na základe nesprávneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) a rovnako sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. h/ SSP).

7. V kasačnej sťažnosti žalobca uviedol, že krajský súd sa pri skúmaní otázky verejnoprávneho charakteru odklonil od konštantnej judikatúry slovenských súdov k danej problematike (napríklad rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Sžr/174/2012, 1Sžr/56/2011), ktorou bol ustálený záver, že systém záujmovej samosprávy s podmienkou členstva a systém prísnej kontroly etického správania sa jednotlivých členov s tým, že výkon práva poľovníctva je podriadený dozoru štátnej správy (§ 71 v spojení s § 75 zákona č. 274/2009 Z. z.) sú dôvodom pre posudzovanie poľovníckeho združenia ako subjektu majúceho samosprávny a združovací charakter, pričom výkon poľovníckeho práva je výlučne a nutne viazaný na členský princíp. Kárne konanie, ktorého výsledkom je rozhodnutie o vylúčení člena poľovníckej organizácie je preto jednoznačne rozhodnutím zasahujúcim do práva fyzickej osoby - člena žalovaného, a preto rozhodnutie žalovaného vydané v rámci kárneho konania nemôže byť vylúčené zo súdneho prieskumu.

8. Žalobca ďalej poukázal na rozsudok (po správnosti uznesenie; pozn. kasačného súdu) z 10. apríla 2014, č. k. 6Nds/1/2014, podľa ktorého cit.: „Jednou zo zložiek verejnej správy je aj záujmová samospráva. Medzi záujmovú samosprávu patria najmä rôzne stavovské organizácie, pričom tento okruh nie je definitívny. ... V podmienkach poľovníckeho združenia možno hovoriť o záujmovej samospráve sui generis, keď členov spája záujem na výkone práva poľovníctva, ktoré je vykonávané vo verejnom záujme, člen poľovníckeho združenia musí byť štátnym občanom Slovenskej republiky, s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky a musí byť držiteľom platného poľovného lístka, prípadne môže ísť o vlastníka poľovného pozemku. ... Člen poľovníckeho združenia je viazaný nielen všeobecne záväznými právnymi predpismi, ale aj internými predpismi ako sú Stanovy, Domáci poriadok poľovníckeho združenia a podobne. ... Vo veci ide o zánik - vylúčenie z členstva poľovníckeho združenia. Keďže ide o veci trestného charakteru (pozri napríklad rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Lauko proti Slovenskej republike, Kadubec proti Slovenskej republike, rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Sžo/15/2011, 8Sžo/28/2007, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 231/2010 a podobne), je nevyhnutné dodržiavať rovnaký postup v sankčných veciach, okrem iných v disciplinárnom konaní postupovať v dvoch stupňoch a preskúmať súdom v správnom súdnictve tiež v dvoch stupňoch, tak ako v iných veciach sankčného charakteru (priestupky, správne delikty, poriadkové delikty, disciplinárne delikty). Okrajom považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky za potrebné uviesť, že nemožno bez ďalšieho považovať súdnu ochranu podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (Správne súdnictvo) za menej relevantnú v porovnaní s ochranou podľa tretej časti Občianskeho súdneho poriadku (Konanie pred súdom prvého stupňa). Skôr naopak, keďže správne súdnictvo je kontrolou zákonnosti postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, možno povedať, že súdna ochrana, poskytnutá správnym súdnictvom, je dostatočne účinná. Tým viac, že konanie o žalobe je vo svojej podstate konaním o mimoriadnom opravnom prostriedku proti právoplatným rozhodnutiam verejnej správy. V zákone č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (správny poriadok) je „Preskúmavanie rozhodnutí správnych orgánov súdom (§ 70)“ zaradené do štvrtej časti s názvom „Preskúmavanie rozhodnutí.“ Vychádzajúc z vyššie uvedenej zákonnej úpravy senát najvyššieho súdu v danej veci dospel k záveru, že na prejednanie a rozhodnutie o

žalobe žalobcu je vecne príslušný krajský súd.“

9. Žalobca taktiež namietal, že krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 19/2014-83, z ktorého je však zrejmé, že Ústavný súd Slovenskej republiky sa v menovanom náleze nezaoberal právomocou, resp. vecnou príslušnosťou krajských súdov v rámci preskúmania kárných, resp. disciplinárnych rozhodnutí poľovníckych organizácií voči vlastným členom. Dodal, že rozhodovacia činnosť v obdobných veciach o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia členskej schôdze poľovníckych organizácií po vydaní menovaného nálezu sa žiadnym spôsobom nezmenila.

10. V tejto súvislosti žalobca poukázal na v danej veci vydané uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. mája 2016 (teda vydané po dátume vydania nálezu), č. k. 2NdC/5/2016, v ktorom bolo konštatované cit.: „Je zrejmé, že v procese vydania sporných rozhodnutí/oznámenia/uznesenia právny vzťah medzi orgánmi žalovaného a žalobcom nemá súkromnoprávny charakter, ktorý by bol založený zmluvou podľa Občianskeho zákonníka. Poľovnícke združenia sú povinné zabezpečiť výkon práva poľovníctva svojich členov v súlade so zákonom o poľovníctve, preto nie je možné prisvedčiť výslovne súkromnoprávnemu charakteru vzťahov žalovaného a žalobcu pri vylúčení z členstva z poľovníckeho združenia. Najvyšší súd taktiež poznamenáva, že návrhom napadnuté oznámenie/uznesenie žalovaného o ukončení členstva, má charakter individuálneho správneho aktu, ktorý zasahuje do práv a právom chránených záujmov žalobcu vo vzťahu k jeho právu výkonu poľovníctva v rámci poľovníckeho združenia ako záujmovej korporácie. Na základe vyššie uvedeného najvyššiemu súdu neostáva iné, len ako na základe ustanovenia § 244 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246 ods. 1 O.s.p. podradiť návrhom napadnuté rozhodnutie/oznámenie/uznesenie žalovaného, ako rozhodnutie orgánu záujmovej samosprávy, pod súdny prieskum správnych rozhodnutí s ponechaním vecnej a miestnej príslušnosti na prejednanie a rozhodnutie veci Krajskému súdu v Prešove, keďže samotný zákon o poľovníctve nestanovuje vecnú príslušnosť iného (ani okresného, prípadne najvyššieho) súdu na konanie v prvom stupni.“ Dodal, že v zmysle tohto uznesenia bol na prejednanie veci určený práve krajský súd, pre ktorý bol právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky záväzný.

11. Taktiež žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. novembra 2016, č. k. 10Sžo/336/2015, v ktorom uviedol, že cit.: „... sa jednalo o rozhodovanie o právach a povinnostiach člena poľovníckeho združenia, nakoľko v predmetnej veci šlo o rozhodnutia vydané v disciplinárnom konaní, na základe ktorých bol žalobcovi uložený disciplinárny trest a to vylúčenie z členstva poľovníckeho združenia. Rozhodnutie vydané v disciplinárnom konaní, na ktoré sa vzťahuje správny poriadok, je podľa názoru odvolacieho súdu rozhodnutím, ktoré predstavuje zásah do práv fyzickej osoby, a preto nemôže byť vylúčené zo súdneho prieskumu.“

12. Vzhľadom na uvedené, žalobca dospel k záveru, že konajúci súd vydal tzv. prekvapivé rozhodnutie, keď v ňom vyjadril nesprávny právny názor vo vzťahu k vecnej príslušnosti, resp. právomoci, ktorý je v zásadnom rozpore s ustálenou rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Za daných okolností neexistoval a ani neexistuje akýkoľvek zákonný dôvod na zastavenie konania. Krajský súd mal vec ako vecne príslušný súd riadne prejsť a meritórne rozhodnúť.

13. V ďalšej časti kasačnej sťažnosti žalobca namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia. Krajský súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s námietkami žalobcu vzťahujúcimi sa ku svojej príslušnosti, bez akéhokoľvek právne relevantného a riadneho zdôvodnenia odignoroval tvrdenia žalobcu, čo možno považovať za prejav arbitrárnosti. Rovnako nie je zrejmý dôvod prečo sa konajúci súd zásadným spôsobom odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, keď na takýto odklon neexistuje žiaden racionálny dôvod.

14. Záverom žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a žalobcovi priznal náhradu trov kasačného konania.

III.

15. Ku kasačnej sťažnosti sa vyjadril podaním z 2. júna 2017 žalovaný.

16. Žalovaný považoval kasačnú sťažnosť za nedôvodnú a v plnom rozsahu sa stotožnil so závermi krajského súdu. Zdôraznil, že členstvo žalobcu nebolo v poľovníckom združení ukončené na základe disciplinárneho konania, ale pre nespĺnenie podmienok na to, aby tento mohol zostať členom v združení. Zánik členstva u žalobu teda nemá povahu sankčného charakteru.

IV.

17. Vyjadrenie žalovaného ku kasačnej sťažnosti bolo doručené právnomu zástupcovi žalobcu dňa 6. júla 2017.

V.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 SSP preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu je čiastočne dôvodná.

19. Predmetom kasačného konania v danej veci bolo uznesenie krajského súdu, ktorým tento postupom podľa § 99 písm. b/ SSP zastavil konanie a súčasne postúpil vec vecne a miestne príslušnému Okresnému súdu Stará Ľubovňa.

20. Z obsahu súdneho spisu krajského súdu kasačný súd zistil, že podanou žalobou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti

- uznesenia členskej schôdze žalovaného z 20. marca 2015 v bode „doplňok Domáceho poriadku I. všeobecná časť písm. n/“ o zániku členstva v poľovníckom združení z dôvodu, že člen nemá trvalý pobyt vo vymenovaných obciach, resp. nevládni poľovné pozemky v revíri a naň nadväzujúceho

- oznámenia žalovaného zo 6. mája 2015 o ukončení členstva žalobcu z dôvodu, že tento nespĺňa ku dňu 15. apríla 2015 podmienku členstva, konkrétne, že nemá trvalý pobyt v obvode poľovníckeho združenia a rovnako nevládni v tomto revíri žiadne pozemky.

21. Krajský súd majúci za to, že žalobou napadnuté oznámenie zo 6. mája 2015 nie je rozhodnutím správneho orgánu, keďže sa ním nezakladajú, nemenia ani nerušia oprávnenia alebo povinnosti žalobcu, a týmto ani nie sú práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti dotknuté a súčasne v prípade žalobou napadnutého uznesenia členskej schôdze nemožno hovoriť o akte správneho orgánu, ktorým by tento vykonával svoju právomoc v oblasti verejnej správy, uznesením z 3. júla 2015, č. k. 1S/25/2015-11, postúpil vec vecne a miestne príslušnému Okresnému súdu Stará Ľubovňa.

22. Okresný súd Stará Ľubovňa vyjadril dňa 18. apríla 2016 nesúhlas s postúpením veci v zmysle § 104 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (po správnosti podľa § 104a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku; pozn. súdu) a vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky zastávajúc pritom názor, že rozhodnutie o vylúčení člena z poľovníckeho združenia je rozhodnutím zasahujúcim do práva fyzickej osoby a je predmetom súdneho prieskumu v správnom súdnictve.

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 30. mája 2016, sp. zn. 2Ndc/5/2016 rozhodol, že na prejednanie veci je vecne a miestne príslušný Krajský súd v Prešove, keď dospel k záveru, že v procese vydania sporných rozhodnutí (oznámenie - uznesenie) právny vzťah medzi orgánmi žalovaného a žalobcom nemá súkromnoprávny charakter, ktorý by bol založený zmluvou podľa Občianskeho

zákonníka. Poľovnícke združenia sú povinné zabezpečiť výkon práva poľovníctva svojich členov v súlade so zákonom č. 274/2009 Z. z., preto nie je možné prisvedčiť výslovne súkromnoprávnemu charakteru vzťahov žalovaného a žalobcu pri vylúčení z členstva z poľovníckeho združenia. Dodal, že návrhom napadnuté oznámenie/uznesenie žalovaného o ukončení členstva, má charakter individuálneho správneho aktu, ktorý zasahuje do práv a právom chránených záujmov žalobcu vo vzťahu k jeho právu výkonu poľovníctva v rámci poľovníckeho združenia ako záujmovej korporácie.

24. Podľa § 18 ods. 1 - 5 SSP

Ak správny súd zistí, že vec nepatrí do právomoci súdov, konanie zastaví; ak možno zistiť iný orgán, do ktorého právomoci vec patrí, správny súd mu vec po zastavení konania uznesením postúpi. (1)

Ak správny súd zistí, že nie je vecne, miestne alebo kauzálne príslušný, postúpi vec uznesením príslušnému správneému súdu. Nižší správny súd je postúpením veci vyšším správnym súdom viazaný. (2)

Ak správny súd, ktorému bola vec postúpená správnym súdom tej istej inštancie, nesúhlasí so svojou miestnou príslušnosťou alebo kauzálnou príslušnosťou, predloží vec na rozhodnutie najvyššiemu súdu. Rozhodnutím najvyššieho súdu sú nižšie správne súdy viazané. (3)

Ak súd postúpi vec správneému súdu, ktorý s tým nesúhlasí z dôvodu, že nejde o vec patriacu do správneho súdnictva, správny súd ju predloží na rozhodnutie kompetentnému senátu najvyššieho súdu, ktorého rozhodnutím sú súdy viazané. (4)

Právne účinky spojené s podaním žaloby alebo iného podania zostávajú pri postúpení veci zachované. (5)

25. Kasačný súd vychádzajúc z citovanej právnej úpravy a skutkových zistení vyplývajúcich z obsahu súdneho spisu dospel k záveru, že pokiaľ krajský súd zastavil konanie podľa § 99 písm. b/ SSP, nepostupoval v súlade so zákonom.

26. Postup podľa § 99 písm. b/ SSP totiž prichádza do úvahy iba vtedy, ak správny súd zistí nedostatok právomoci súdov poskytnúť ochranu porušenému právu. V takom prípade správny súd je povinný z úradnej povinnosti zistiť právny režim ochrany, ktorý danej veci prináleží, a postúpiť vec inému orgánu, pri ktorom predpokladá, že je jeho právomoc na poskytnutie ochrany daná. V predmetnej veci však ide o vec, ktorá patrí do právomoci súdov, otázkou však zostalo, či predmetnú vec má prejednať a rozhodnúť krajský súd ako súd správny a konajúci predovšetkým intenciami SSP, alebo súd okresný v civilnom konaní, a teda konajúci podľa CSP.

27. V tejto súvislosti kasačný súd uvádza, že tak právomoc ako aj príslušnosť možno zaradiť do skupiny procesných podmienok na strane súdu. Kým nedostatok právomoci predstavuje neodstrániteľnú vadu, ktorej existencia predpokladá postup správneho súdu podľa § 18 ods. 1 SSP spočívajúci v zastavení konania, respektíve v zastavení konania a postúpení veci príslušnému orgánu, nedostatok príslušnosti (vecnej, miestnej, kauzálnej) je naopak vadou odstrániteľnou, ktorú možno odstrániť postúpením veci formou uznesenia príslušnému správneému súdu (§ 18 ods. 2 SSP), prípadne súdu konajúceму podľa CSP (§ 25 SSP v spojení s § 40 a § 43 CSP). Pokiaľ krajský súd dospel k záveru, že v predmetnej veci nie je daná jeho vecná príslušnosť a z tohto dôvodu aj konanie zastavil, kasačný súd považuje tento postup krajského súdu, a to vzhľadom na už vyššie uvedené, za nesprávny. Absencia vecnej príslušnosti súdu nie je dôvodom na zastavenie konania.

28. Rovnako je nutné krajskému súdu vytknúť zmatečnosť ním vydaného uznesenia, keď toto odôvodňoval aj s poukazom na § 7 písm. d/ SSP, pričom existencia tohto dôvodu skôr zakladá postup podľa § 98 ods. 1 písm. g/ SSP, teda odmietnutie žaloby ako neprípustnej, čo však v danom prípade do úvahy neprichádza.

29. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody kasačný súd napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 462 ods. 1 SSP (§ 440 ods. 1 písm. f/ a g/ SSP).

30. Záverom považuje kasačný súd za vhodné dodať, že hoci aj odhliadnuc od Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. marca 2016, sp. zn. PL. ÚS 19/2014-83, v predmetnej veci nebolo vylúčenie žalobcu z poľovníckeho združenia výsledkom disciplinárneho (kárneho) konania vedeného voči osobe žalobcu za konanie majúce znaky disciplinárneho previnenia. Vylúčenie žalobcu z poľovníckeho združenia v tomto konkrétnom prípade nemalo formu kárneho opatrenia. Dôvod vylúčenia žalobcu spočíval v tom, že žalobca po zmene Domáceho poriadku prestal spĺňať podmienky členstva, keď k 15. aprílu 2015 nemal trvalý pobyt v obvode poľovníckeho združenia a rovnako nevlastnil v poľovnom revíri žiadne pozemky. V takom prípade neobstojí poukaz žalobcu - sťažovateľa na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 4. júla 2012, sp. zn. 10Sžr/128/2011 a z 29. novembra 2016, sp. zn. 10Sžo/336/2015, ktoré síce pojednávajú o vylúčení člena z poľovníckeho združenia, ale ako o výsledku kárneho konania vedeného voči konkrétnej osobe.

31. V ďalšom konaní povinnosťou krajského súdu bude postupovať v intenciách názoru kasačného súdu (§ 469 SSP).

32. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodne krajský súd (§ 467 ods. 3 SSP).

33. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.